

რეფერენდუმი

რეფერენდუმი არის ამომრჩევლის მიერ უშუალო ხმის მიცემა კონკრეტული საკითხის ან წინადადებაზე. ეს საშუალებას აძლევს მოქალაქეებს ჰქონდეთ სათქმელი მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებებით, რომლებიც გავლენას ახდენენ მათ ცხოვრებაზე და მათი ქვეყნის მიმართულებაზე.

რეფერენდუმის ისტორია

- 1** საქართველოს ინციდენტი
საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის რეფერენდუმი — 1991 წლის 31 მარტს, საქართველოს ეროვნულმა ხელისუფლებამ, უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის, ზვიად გამსახურდიას ხელმძღვანელობით, ჩაატარა რეფერენდუმი — საერთო-სახალხო კენჭისყრა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის საკითხზე.
- 2** რეფერენდუმი დაინიშნა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1991 წლის 28 თებერვლის დადგენილების საფუძველზე. ამ დადგენილებით გაუქმდა საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საბჭოთა კავშირის უმაღლესი საბჭოს მიერ 1991 წლის 17 მარტს დანიშნული რეფერენდუმი სსრ კავშირის შენარჩუნების საკითხზე და 1991 წლის 31 მარტს დაინიშნა საქართველოს რესპუბლიკის რეფერენდუმი საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის თაობაზე კითხვით
- 3** ამომრჩეველთა საერთო რიცხვი იყო 3,672,403
რეფერენდუმის მონაწილეთა რიცხვი – 3. 334. 286, რაც შეადგენს ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის 90,79%; კენჭისყრის მონაწილეთა რიცხვი – 3. 326. 100; რაც შეადგენს ამომრჩეველთა საერთო რიცხვის 90,57%-ს; სარეფერენდუმოდ გამოტანილი საკითხის დადებითად გადაწყვეტის „დიახ“ მომხრეთა რიცხვი – 3. 295. 493, რაც შეადგენს კენჭისყრის მონაწილეთა რიცხვის 99,08%-ს;
სარეფერენდუმოდ გამოტანილი საკითხის უარყოფითად გადაწყვეტის, „არა“ მომხრეთა რიცხვი – 16. 917, რაც შეადგენს კენჭისყრის მონაწილეთა რიცხვის 0,51%-ს

რეფერენდუმების ტიპები

- სავალდებულო

ამ რეფერენდუმის შედეგი იურიდიულად სავალდებულოა და უნდა განხორციელდეს მთავრობამ.

- რჩევები

რეფერენდუმის შედეგი არ არის იურიდიულად სავალდებულო, არამედ მთავრობას ხელმძღვანელობს.

- საკონსულტაციო

ამ ტიპის რეფერენდუმი ტარდება საზოგადოებრივი აზრის გასაზომად საკითხის შესახებ, ყოველგვარი იურიდიული ვალდებულების გარეშე, იმოქმედოს შედეგზე.

რეფერენდუმის პროცესი

1

საკითხის იდენტიფიკაცია
მთავრობა ან მოქალაქეები
იდენტიფიცირებენ საკითხს, რომელიც
მოითხოვს საზოგადოების პირდაპირ
კენჭისყრას.

3

კომპანიის პერიოდი
პოლიტიკური პარტიები, ინტერესთა
ჯგუფები და მოქალაქეები კამათობენ ამ
საკითხზე და ცდილობენ
საზოგადოებრივი აზრის ზეწოლას.

2

კანონმდებლობა
მიიღება კანონები რეფერენდუმის
პროცესის დასადაგენად, მათ შორის
კითხვის, უფლებამოსილების და ხმის
მიცემის პროცედურების ჩათვლით.

4

ხმის მიცემა
მოქალაქეებმა ხმა მისცეს, როგორც წესი,
ფარული კენჭისყრით, რათა გადაწყვიტონ
რეფერენდუმის შედეგი.

რეფერენდუმის უპირატესობები

პირდაპირი დემოკრატია

რეფერენდუმი მოქალაქეებს აძლევს პირდაპირ უფლებას მნიშვნელოვან გადაწყვეტილებებზე, ზრდის პოლიტიკურ ჩართულობას.

ანგარიშვალდებულება

რეფერენდუმები აკისრებს მთავრობებს პასუხისმგებლობას და აიძულებს მათ გადაწყვიტონ ძირითადი საკითხები.

გამჭვირვალობა

რეფერენდუმის საჯარო დებატები და კენჭისყრის პროცესი ზრდის გადაწყვეტილების მიღების გამჭვირვალობას.

კონსენსუსის მშენებლობა

რეფერენდუმებს შეუძლიათ ხელი შეუწყონ ეროვნული კონსენსუსის ჩამოყალიბებას გამყოფ საკითხებზე.

ანგარიშვალდებულება

1

სირთულის

რეფერენდუმებმა შეიძლება
ზედმეტად გაამარტივოს
რთული საკითხები,
რომლებიც საჭიროებენ
ნიუანსურ დებატებს.

2

ამომრჩევლის აპათია

ამომრჩეველთა დაბალმა
აქტივობამ შეიძლება
შეარყოს რეფერენდუმის
შედეგების ლეგიტიმაცია.

3

მანიპულირება

რეფერენდუმები შეიძლება
ექვემდებარებოდეს
დეზინფორმაციულ
კამპანიას და მანიპულირებას
სპეციალური ინტერესების
მიერ.

რეფერენდუმების მომავალი

გაზრდილი გამოყენება

რეფერენდუმი, სავარაუდოდ, უფრო ხშირად იქნება გამოყენებული, რადგან მოქალაქეები ითხოვენ უფრო მეტ ხმას გადაწყვეტილების მიღებაში.

ტექნოლოგიური მიღწევები

ელექტრონული ხმის მიცემა და ციფრული კამპანია შეიძლება გააძლიეროს რეფერენდუმში მონაწილეობა და გამჭვირვალობა.

ტრანსნაციონალური საკითხები

რეფერენდუმებმა შეიძლება მიმართოს გლობალურ საკითხებს, როგორცაა კლიმატის ცვლილება, რომელიც სცილდება ეროვნულ საზღვრებს.

მარეგულირებელი რეფორმები

გაუმჯობესებული რეგულაციები შეიძლება გადაჭრას შეშფოთება რეფერენდუმის პროცესისა და მთლიანობის შესახებ.

გმადლობით ყურადღებისთვის

